

НИКОЛАЙ ХАЙТОВ
ОСЛЕПЯВАНЕТО НА
ОБЛАЦИТЕ

chitanka.info

Вятърът, Колчо (започна чичо), не вижда накъде духа, защото е сляп. Хилядо пъти са е удрял в нашия комин и не разбра, че е комин, да го остави на мира, да го не блъска. Затова между ветровете и орлите има сговор: ветровете да подкарват облаците, а орлите да ги водят.

Тия орли, дето водят облаците, са най-едрите. Не може малък орел да води облак. Той трябва да има силни криле, с вятъра като вятър да се носи. Затова начело на облаците летят най-силните и стари орли, брадатите орли. Те са очите на дъждовните облаци.

Нашите селяни познаваха орела, дето води облаците към нашия край, и се грижеха за него. От време на време му заколваха по едно агне и му го оставяха на Караджов камък да си го вземе.

Понякога, като настъпваше усилената работа през лятото и селяните забравяха да нахранят орела, той сам взимаше от стадата по някое и друго агне. Свие се като вихрушка и докато овчарят да извика... отнесъл агнето. Дигаше орелът ярета и агнета. Затова пък, засуши ли се и земята почне за влага да се мъчи, току видиш, иде орелът и води облак. Спре го над селската земя, започне да вали и не спира, докато пръстта може да поема още влага. Затова нашенци се радваха на брадатите орли, гнездата им като очите си пазеха и не смееше никой да стреля в орел или пък да го удари с тояга. Обичаха ги не само заради облаците и дъжда. Хората не могат да хвърчат, та като гледат, че нещо хвърчи, радват му се. А няма птица да хвърчи като орела — високо и равно. Трепне с крилете едва-едва, и това му стига. Не се пени и не плющи с крилете като гаргата. Сила невидима има в орела, дето сама го носи и подема.

Стогодишните брадати орли се броят още за мънички и млади, затова се учат малките облачета да водят — от едното бърдо, да речем, до другото. Като стане орелът двестагодишен, тогаз вече по-големите облаци поема. Орелът се понякога и сърди и тогава води не дъждовни облаци, а градоносни. А се сърди, когато му изтрепят, да речем, пилетата или му строшат яйцата.

Орелът, дето водеше облаците в нашето землище, се казваше Джасур. Той имаше повече от триста години, защото брадата му не беше чернокестенява, както на младите орли, а сива, с бели перца. Ние си му давахме агнета от време на време, той — от време на време — дъжд и така вървяха работите. Тъй вървяха и щяха навярно все така да вървят, ако не беше се случило едно нещо, дето ги обърка.

Това „нещо“ бе новата баня, дето построиха в града двамата братя Шекерови. Решил по-големият Шекер да сложи такъв голям прозорец на банята, какъвто няма нито в околията, нито в града. След това извикал майстор да нашари тоя прозорец с бои, та като Шекеровата баня втора на света да няма. Банята стана пролетта, а през лятото след Костадиновден (спомням си, като да беше вчера) зададе се тъмен облак откъм Могила и веднага замириса на градушка. Гледат нашите старци облака и ги слушам, че си думат:

— Джасурът пак ни се е комай разсърдил, та е рекъл да ни поудари с градушка.

Рекоха: „Джасура“, и ето ти го и него, ама не води облака, а се мъчи да го запре. Избърза напред, след това се обърна и замаха с крилете срещу него, но облакът не ще да спре. Блъсне орела, отметне го и продължава да се носи. Хлад повя, стъмни се и като започна да вали град, дето само не ни уби. Ей такива зърна! Изпочупиха се на покривите половината плочи макар да бяха от камък. Изпокриха се хората по къщите, а очите им все в облака и в орела, дето се мъчеше да го запре. Не мога да ти кажа каква е била работата: дали Джасура се е бил нещо разсърдил, та е рекъл малко да ни понакаже с градушката, а сетне ни е пожалил — не знам, но всички с очите си видяха, че той се силеше да я запре. Силеше се, но спира ли се облак градоносен? Той мачка орела като играчка, завърти го, засипе го с лед, налага го като ламя, а сетне го изплюе. Виждаше се, че облакът вече не слушаше орела, и така се те блъскаха един в друг, докато преминаха село и отгърмяха към града. Вече какво е ставало там, не съм видял, но сетне градските касапи разправяха, че подгоненият от градушката Джасур се блъснал о прозореца на Шекеровата баня. И тогава се случила бедата с Джасура. Бесен от яд, че орелът му строшил шарения джам, Шекера докопал една тояга и започнал с нея да бие. Джасура подфръкнал, но се ударил в тавана, тупнал отново на пода. И тоягите завалели върху него като град. Бил го Шекера, докато строшил едното, сетне и другото му крило и страшната птица престанала да се опитва да хвърчи. Като видял това, Шекера се хвърлил върху ранения Джасур, хванал го с ръце и започнал да му извива шията. Но се досетил, че така животното много лесно ще умре, и намислил, проклетникът, първо да го измъчи, та заповядал на двама касапи, дето се случили в банята, да държат

орела, а той започнал да го скубе перце по перце. Касапите, дето са касапи, се смилели и викали на Шекера:

— Стига бе, Шекер! Остави животното! То не е виновно, а градушката! — Но лудият Шекер скърцал със зъби, скубал и ругал орела, дето му е строшил джамлъка и го е вкарал в разноски.

— Джамчето ми — викал той, — джамчето! — И крещял, че три хиляди лева му струвало джамчето, че такова стъкло нямало второ в околията.

Не питал Шекера има ли втори такъв орел като нашия Джасур и пет пари не давал, че едно шарено стъкло се прави за три дена, а един орел като Джасура — за триста години...

Не питал Шекера, а викал на касапите да стискат. И скубел перата на небесния цар. Но дори когато го оскубали и го оставили гол по средата на банята, Джасура се обърнал към Шекера и го така изгледал, че оня подскочил.

— Вижте го бе! Как тоя оскубан орел си позволява толкова горделиво да ме гледа? Като че аз съм оскубаният, а не той... — викал Шекера на касапите.

— То, орелът, и когато е оскубан, пак си е орел — обяснили му касапите.

— Ще види той — заканил се Шекера, грабнал Джасура и докато касапите да се усетят, бух в казана с вряла вода...

Тъй загина нашият орел Джасур. Нашите селяни, като разбраха какво е станало, тръгнаха да го спасяват, но когато отидоха, той беше сварен.

Само това успяхме да направим, че си го взехме и го погребяхме в нашето землище.

Обикновените орли летяха, летяха, след туй кацваха на някоя скала и си почиваха, а Джасура никой не беше го видял никъде да кацне. Обикновените орли си правеха гнезда по скалите, а на тоя гнездото никой не знаеше къде е. Да речеш, че не живееше на нашата, а на горната земя. Такъв орел!... А Шекера, проклетникът, да го бутне жив във врялата вода!

От убиването на Джасура орлите намаляха и се дори загубиха. Явяват се от време на време, ала от малките орли, от никаквите, дето се хранят с полски мишки. От брадатите като Джасура, дето облаците водят — няма. Затуй облаците ослепяха, та сега се щурат и не знаят

какво правят и накъде вървят. Понякога ги няма никакви, след това изведнъж като къорави се трупат един върху друг и направят земята блато. И не гледат върху нивите ли пускат дъжд, или върху тухларниците.

Ако Джасура е измътил орленце, то рано или късно ще се яви, ала е сигур младичко. Трябва едно двеста години да изминат, че да се научи като баща си дъждовните облаци да води.

Тогава нашите облаци пак ще имат орлови очи, ще ваят, където трябва, и ще има много хляб и много берекет!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.